

RUDOLPHO SECU RBO INK

CLEAR-TEXT

APOLOGIA

ROBERTI BELLARMINI S. R. E. CARDINALIS

PRO RESPONSIONE SUA

AD LIBRUM JACOBI MAGNE BRITANNIE REGIS

CUJUS TITULUS EST

TRIPlici NODO TRIPLEX CUNEUS

IN QUA APOLOGIA REFELLITUR

PREFATIO MONITORIA REGIS EJUDEM

*Accessit eadem ipsa responsio iterum recusa, quæ sub nomine Matthæi Torti
anno superiore prodierat.*

RUDOLFO SECUNDO IMP.

CÆSARI SEMPER AUGUSTO

RUDOLFO SECUNDO IMP.

CÆSARI SEMPER AUGUSTO

CÆTERISQUE REGIBUS, AC PRINCIPIBUS, QUI DEUM PATREM, ET ECCLESIAM CATHOLICAM MATREM
AGNOSCUNT, DOMINIS SUIS CLEMENTISSIMIS

ROBERTUS CARDINALIS BELLARMINUS

Felicitatem a Domino sempiternam precatur.

Ante annos circiter tres Jacobus Magnæ Britannæ rex juramentum subditis suis Anglis Catholicis suscipiendum proposuit, in quo specie fidelitatis, quæ principibus debetur a populis, fidei Catholicæ abnegatio continebatur. Admonitus de hac re summus Pontifex Paulus V, ad quem sollicitudo omnium Ecclesiarum pertinet, pro suo pastorali munere binas litteras, in forma Brevis, ad Anglos Catholicos dedit, instruens eos, et docens, ut caverent insidias; juramentum enim illud sine pernicie animarum suscipi non posse. Et quoniam Archiepiscopus Anglorum, qui cæteris dux esse debuerat ad periculum vitandum, primus in foveam cecidit; ego ad eum, cum quo mihi olim necessitudo intercesserat, exhortatoriam Epistolam scripsi. Hæc officia pietatis cum ad regem delata fuissent, mirum in modum ejus animum pupugerunt. Itaque librum edidit, tacito nomine auctoris, quo et Brevia summi Pontificis, et Epistolam meam vehementer exagitavit. Libri inscriptio erat: Triplici nodo triplex cuneus. Ad eum librum, cum primum is ad manus meas pervenit, breviter, et modeste respondere studui; ne forte libellus regius fructum illum nobis eriperet, quem Brevia summi Pastoris, et Epistola mea in animis fidelium Anglorum gignere cepèrant. Quia vero regius liber nomen auctoris non præferbat; visum etiam mihi est justis de causis, nomen meum ita tegere, ut tamen juxta regulas Ecclesiasticas nomen alicujus docti viri liber gereret, qui, si opus esset, de libro edito rationem redderet. Hanc meam necessariam defensionem rex in deteriorem partem interpretatus.

excanduit, rursusque in arenam descendens, non solum priorem libellum recudi jussit, se auctorem professus; sed etiam addidit monitoriam præfationem, qua ita responsionem meam carpit potius, quam refellit, ut simul Majestates, et Celsitudines Vestras ad perfidiam sollicitare, atque ab Ecclesiæ Catholicæ complexu abstrahere, et ad sinum adulteræ pellicere non dubitaverit. Ego igitur Apologiam hanc meam, qua præfationem monitoriam, et refutationem libri mei, refellere statui: Vobis reges, et principes orthodoxi, et potentissimi, dicendam esse censui: non ut antidotum contra venenum propinem, quo Majestates, et Celsitudines Vestras in recta fide fundatas, et radicatæ nequaquam egere, certissime scio; sed quia cum in tota præfatione, atque adeo in toto regio]libro ego pungar, ego carpar, ego apud Majestates, et Celsitudines Vestras in invidiam adducar, æquum est, ut apud easdem ipse me defendam, et scriptionis meæ rationem reddam, et simul (quod Sacerdotum Domini proprium officium est) dogmata sanctissimæ nostræ fidei impugnantibus pro viribus resistam. Neque debet novum, aut insolens videri, quod scribamus adversus regem, et regios libellos, ubi necessitas fidei id requirit, cum extent libri non pauci veterum Episcoporum, majorum nostrorum, Hilarii Episcopi Pictaviensis, et Luciferi Episcopi Calaritani adversus Constantium imperatorem hæreticum; Gregorii Episcopi Nazianzeni, et Cyrilli Episcopi Alexandrini adversus Julianum imperatorem apostatam. Aggrediar igitur, vestra bona venia, præfationem monitoriam excutere, atque ab inscriptione principium faciam.

CAPUT PRIMUM.

DE INSCRIPTIONE PRÆFATIONE

« Sacratissimo atque invictissimo Principi, ac Domino Rudolpho II. Roman. Imper. semper Augusto: Serenissimis, atque potentissimis Christiani orbis monarchis, ac regibus, illustrissimis celsissimisque principibus, rebus publicis atque ordinibus, fratribus, consanguineis, affinibus, fœderatis, atque amicis carissimis: Jacobus Dei gratia magnæ Britanniæ, Franciæ, et Hiberniæ rex,

(1) Matth. XXVI, 26.

(a) Fides Protestantium Anglorum non est vere Christiana.

fidei vere Christianæ, Catholicæ, Apostolicæ, veterisque ac primitivæ Ecclesiæ, tot Episcoporum, aliorumque fidelium martyrii gloria coronatorum sanguine illustris, propagator ac defensor: in Christo Jesu omnium nostrum Salvatore, ac mediatore unico, salutem, felicitatemque perpetuam. »

Hæc inscriptio, quod attinet ad fidem, ad omni parte falsa esse convincitur. Primum enim (a) fides, quam rex defendit, non potest esse Christiana, nisi Christi verba sint falsa. Damnat rex in hac ipsa præfatione pag. 42. transubstantiationem panis in corpus Christi; et tamen Christus ipse accepto pane dixit: *Hoc est corpus meum* (1): testibus Matth.

cap. XXVI. Marco cap. XIV. Luca cap. XXII. Paulo I. Corinth. XI. Neque fieri potest, ut verba illa Christi sint vera, nisi per conversionem, et transmutationem, quam Ecclesia Catholica proprio vocabulo transubstantiationem vocat, ut recte docet conc. Trid. sess. 13. cap. 4.

Negat rex pag. 48. primatum Apostoli Petri, et tamen Dominus Joan. XXI. non semel, sed tertio dixit: *Simon Joannis diligis me plus his?* Et respondente Petro: *Domine tu scis quia amo te.* subjunxit: *Pasce oves meas* (1); ubi nemo negare potest S. Petrum factum esse Pastorem omnium fidelium, et ipsorum etiam Apostolorum, nisi neget fideles omnes, et ipsos etiam Apostolos fuisse oves Christi: quem locum fise tractavi, et expendi, lib. I. de summo Pontifice cap. 14. 15. et 16.

Affirmat rex pag. 56. Romanum Pontificem esse Antichristum. At Christus, Joan. V. dixit ad Judæos: *Ego veni in nomine Patris mei, et non recepistis me* (a), *si alius venerit in nomine suo, illum accipietis* (2). Ex quo loco colligunt Sancti Patres Augustinus, Chrysostomus, et Cyrillus in hunc locum, necnon Irenæus lib. V. adversus hæreses, Ambrosius in Comment. II Thessal. II. Hieronymus in epist. ad Algasiam quest. 41. Antichristum recipiendum esse a Judæis, ut Messiam. Satis autem constat Romanum Pontificem a Judæis numquam habitum esse pro Messia: proinde ex sententia Christi, Antichristum non esse.

Omitto cætera, quæ rex in hac præfatione damnat, vel negat, ut intercessionem Sanctorum, missam, purgatorium, indulgentias, et similia, quæ qui negat, cum Catholicum Christianum non esse fideles omnes, non solum docti, sed etiam idiotæ sciunt, et profitentur.

Deinde, quod (b) fides, quam rex defendit, non possit jure dici Catholica; intelligi potest ex definitione, quam tradit Vincentius Lirinensis in Commonitorio adversus prophanas vocum novitates: illud enim dicit esse Catholicum, quod semper, et ubique creditum est. Certe autem per mille quingentos annos, ne nomen quidem Protestantium auditum est. Ac ne de omnibus articulis novis, quos rex defendit, disputationem

suscipiamus: ille certe primarius, et proprius Anglorum de primatu regis in spiritualibus; quem articulum rex ipse potissimum propagare, et defendere nititur, adeo recens est, ut primus auctor ejus nostro tempore vixerit, Henricus videlicet, Octavus rex Anglorum: ipse primus abnegata obedientia Summi Pontificis, se caput Ecclesiæ Anglicanæ nominari, et agnosci voluit. Cujus rei testes sunt omnes ejus temporis historici, Joannes Cochleus in libro de vita Martini Lutheri, Laurentius Surius in historia nostri temporis, et alii multi. Sed unum auctorem præterire non possum, qui scribit ea, quibus interfuit: Is est Mauritius Channei Anglus Carthusianus in libro de vita et martyrio Carthusianorum cap. 9. cujus hæc sunt verba:

« (c) In principio anni Domini 1535. diffinitum fuit per regem Angliæ, et in celebri actu parlamenti sui institutum, ut omnes auctoritatem, et obedientiam, quam debebant Domino Papæ, et cuicunque alii superiori in aliis regnis, abrenunciarent, et ipsum regem, ut supremum caput Ecclesiæ; tam in spiritualibus, quam in temporalibus sub juramento attestatione susciperent: contradicentes vero tamquam rei læsæ Majestatis haberentur, et æquali morte punirentur. » Et cap. 10. scribit, missum fuisse D. Thomam Cromwell cum aliquot consiliariis ad tres monachos Carthusianos in turri Londinensi carceratos, ut eis proponeret decretum parlamenti quo jubebantur auctoritati Domini Papæ renunciare, et solum regem in caput Ecclesiæ recipere.

Cumque, inquit, respondissent Patres nostri, se consensuros omnibus, quæ, et in quantum lex divina permisit; subjunxit ille (d): Nullam exceptionem admittam, sive lex divina permisit, sive non. Replicaverunt nostri beatissimi Patres, Ecclesiam Catholicam aliter semper tenuisse, ac docuisse. Respondit ille: Non curo Ecclesiam; vultis consentire, an non? Dixerunt illi, se propter timorem Dei non ausos esse contraire, ac desperere Ecclesiam Catholicam. Hæc ille, qui satis aperte nos docuit, unde, et quando initium habuerit nova hæc fides Anglicana, quam rex hoc loco Catholicam nominat.

(1) Joan. XXI, 16. — (2) Joan. V, 43.

(a) Judæi Antichristum pro suo Messia recipient. — (b) Fides Protestantium Anglorum non est vere Catholica. — (c) Quando capit hæresis Anglicana. — (d) Hæretici non magni faciunt legem divinam, quando repugnat humanæ cupiditati.